XVIII. évfolyam. ZOMBOR, csütörtök, 1899. január 5-én. 2-ik szám.

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség: Kossuth-utcza 166. szám, Falcione-féle házban.
Kiadóhivatal: Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utcza.

Felelős szerkesztő: Dr. ALFÖLDY ÁRPÁD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 8 kr.
Neptanitóknak: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt Egy negyed évre 1 frt
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

A Zombor és Vidéke 1899. január hó 1-ével XVIII. évfolyamának I. negyedét kezdte meg. Felhivjuk előfizetőinket, hogy az előfizetési dijat mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A Zombor és Vidéke kiadóhivatala.

Állam-csiny.

Istennél a bocsánat,
Bünért irgalmazás,
csak egy, mit nem
bocsájthat meg:
A hazaárulás.

Az államcsinyt immár elkövették, a büntetőtörvényt a maguk fejére idézték; erkölcsileg, bünvádilag lakoljanak.

Magyarországnak alkotmányos ministerei immár nincsenek. A férfiak, kik a kormányt törvényelenesen vezetik, bitorlók. Kineveztettek az 1848-évi III. törvényczikk értelmében, hogy »a végrehajtó hatalmat a törvények értelmében gyakorolják« 3. §.) S erre megesküdtek. Esküjüket megszegték, a végrehajtó hatalmat törvénytelenül gyakorolják. Törvénysértők és ezért felelősségre vonandók.

Miben szegték meg az alkotmányt?

Megsértették a pragmatika szankcióit, ezen alaptörvényt, melyen a kapcsolat Magyarország és ő felségének többi országai között nyugszik. Abban foglaltatik a trónöröklés rendje s ezen törvény minden királyi hitlevélben benfoglaltatik. Deák Ferencz kiegyezése arra hivatkozik, midőn a közös ügyeket megállapitja eképpen: »A közös biztosság együttes erővel leendő védelme és fentartása közös és viszonos kötelezettség, mely egyenesen a pragmatika szankcióból származik. De ezen megállapitott kötelezettség mellett határozottan kikötötte a pragmatika szankczió azon föltételt is, hogy Magyarország alkotmányos közjogi és belkormányzati önállása sértetlenül fentartassék (3. §.)

Tehát alkotmányos kormányzat és közjogi önnállóság kikötött feltételei és alapjai a pragmatika szankczionak. Az alkotmányos belkormányzat megszünt mihelyst a ministerium az 1791. XIX. alaptörvényünk ellenére bármi névennevezendő adókat az országgyülés beleegyezése nélkül kivet és szed, vagy pedig a ministeri felelősségről szóló 1848. törvény ellenére országgyülésileg megszavazott költségvetés nélkül, tehát törvénytelenül fizetéseket teljesit. Az ország önállóságát pedig megsértette, mihelyst más állammal oly egyezségre lép, mely a törvényhozásnak van fentartva vagy megtűri, hogy más állam törvény nélkül Magyarországgal szemben oly jogokat gyakoroljon, melyek államunk szuverénitásába ütköznek.

Ez bekövetkezett, midőn az osztrák kormány rendeleti uton félévi provizóriumot hirdetett ki mindazon vám- és kereskedelmi ügyekre, pénz- és bankegyezségre nézve, melyek a kiegyezésbe foglalva az egy évre meghosszabbitott provizoriumban deczember 31-én lejártak, a nélkül, hogy Magyarország részéről megujittattak volna; a magyar kormány ez ellen nem tiltakozott s mindent tenni elmulasztott, a mi közjogi önnállóságunk megóvására kötelessége volt.

Hogy a monarchia két állama között fennállott szerződések megszüntek, senki kétségbe nem vonja. Szerződés, mely határidőhöz köttetett, azonkivül még föl is mondatott, meg nem ujittatván, érvénytelenné válik. De ezen jogi elv bár magától értetődik, Deák Ferencz kiegyezésében még különösen is ki van mondva a kereskedelmi ügyekre, a vámszövetségre és ezekkel kapcsolatos szerződésekre nézve, hogy ha »ezen tárgyak fölött az egyezkedés nem sikerülne, az ország önálló törvényes intézkedési jogát magának fentartja s minden jogai e részben is sértetlenek maradnak«. (68. §.) Mert — ugymond a törvény »a magyar korona országai, mint jogilag különálló országok, saját felelős kormányuk és törvényhozásuk által intézkedhetnének s vámvonalak által szabályozhatnának kereskedelmi ügyeiket.« (58. §.) Nincs egyezség, alkotmányos intézkedés nem történt sem Ausztriában, sem Magyarországon, de a felelős magyar ministerium az 1898: I. törvényczikk ellenére az önálló renkezkedésre nézve semminő előterjesztést nem tett s fentartotta az immár törvénytelen állapotot oly ügyekben, melyek nemzetközi természetüknél fogva csak önálló államiságunk sulyos kompromittálásával maradhatnak ex lex állapotban közösek.

Ezen alkotmánysértések vonatkoznak Magyarország viszonyára az uralkodó családhoz, az Ausztriával való kapcsolatunkra és a nemzetközi szerződésekre. Hallatlan vakmerőség igy megbolygatni a monarchia és Magyarország fundamentumait.

Következnek a belkormányzati alkotmánysértések.

Deák Ferencz a delegácziók illetékességét megszabván, azt mondja; »Magyarország minden egyéb állam-

Foulard-selyem 65 krtól

— 3 frt 35 krig méterenként legujabb mintázat s szinekben —

valamint **fekete, fehér és szines „Henneberg-selyem“ 45 krtól 14 frt 65 krig** méterenként — simán, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak póstabér-, vámmentesen s házhoz szállitva.

Minták póstafordultával.

Magyar levelezés. Svajczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben
(cs. és kir. udvari szállitó).

költségét a magyar felelős ministerium előterjesztésére az országgyülés alkotmányos uton fogja elhatározni; azokat mint általában minden adót a magyar ministerium minden idegen befolyás teljes kizárásával, saját felelőssége alatt veti ki, szedi be és kezeli.« (17. §.) Ez csak megismétlése számos régi törvényeinknek s minden alkotmányosságunk főelve és főbiztositéka. Tehát a mai jogállapot szerint a vámjövedelmek is minden idegen befolyás kizárásával volnának megállapitandók. Minden adók alatt nemcsak a direkt, hanem az indirekt adók is értendők s ezeknek egyikét sem szedheti és kezelheti kormány a törvényhozás hozzájárulása nélkül, költségvetés vagy felhatalmazás hiányában. Ha mégis megcselekszi, a legsulyosabb bünt követi el alkotmányunk ellen.

Nem szedheti és nem kezelheti — nemcsak végrehajtást nem vezethet, de sem bevételt, sem kiadást nem tehet a különböző adónemekben. Azaz ki nem vetheti a földadót, a házadot, tőkekamatadót stb., adóintézetekben azok befizetését nem követelheti. sőt egy régibb törvényünk szerint önkéntes befizetésöket sem fogadhat el. Nem számithat késedelmi kamatot, az adókat be nem hajthatja és adóbehajtási illetékeket fel nem számithat.

Megszüntek a fogyasztási adók. A szeszgyárosok, czukorgyárosok, sörgyárosok, regálebérlők, petroleumfinomitók nem tartoznak adót fizetni s január elsejéről kezdve adomentesen gyárthatják és adhatják el termékeiket.

A birósagoknál és hatóságoknál január elsejétől beadvány bélyegmentes. Leletet fölvenni nem szabad, büntetés terhe alatt.

Örökösödési és szerződési jogilletékeket az egész interregnum idejére sem kivetni, sem beszedni a pénzügyigazgatóságoknak joga nincs. Visszaható erővel sincs mindazon ügyletekre, melyek december 31-e után jöttek létre, mig a törvényhozás ujra nem intézkedik.

K J

Az újévi kijelentések.

Az a sötét kép, mely az ex-lex állapottal reáborult Magyarországra, újév napján egyetlenegy vigasztaló vonást sem enyhült a kormánypárt manifesztációja révén, a nemzet érdekei iránt vak, süket és béna kormányosoknak sem elméjét sem szivét nem világositotta meg a végszükség pillanata. Csakis a durva erőszak, a pártmonopolium, fenntartása a programm, egyéb semmi. A legvilágosabban Apponyi Albert, pártunk vezére tárta fel a bajok okait, éppen ezért beszédjét közöljük szóról-szóra.

Gróf Apponyi Albert újévi beszéde.

Igen tisztelt és szeretett barátaim.: Mélyen tisztelt és szeretett pártelnökünk üdvözlő beszédében rámutatott arra, a mi ma minden magyar ember lelki világát elfoglalja: az a kiválóan sulyos helyzet, a melyben az évforduló az országot találja; rámutatott, t. barátaim arra is, hogy mik ennek a helyzetnek okai. Hiszen ha az okokat akarnók kutatni, akkor vissza kellene mennünk — mint tettük képviselőházi beszédeinkben — a mostani rendszer keletkezéséig; a mostani rendszernek egész türténetén kellene végigtekintenünk. (Igaz! Ugy van!)

Ennek a rendszernek a Bánffy-kormányt megelőző működése előkészitette a talajt, hogy ily viszonyok fejlődhessenek. A közvetlen impulzust a kormánynak ezen országgyűlés létrejövetelekor a választásoknál követett eljárása adta meg.

Ez a parlament bünben fogamzott, bünben született, (Igaz! Ugy van!) és azért az erkölcsi világrend minden törvénye szerint ennek a parlamentnek, mint a lázbetegnek — folytonos krizisek közt kellett hánykolódnia. (Igaz! Ugy van!)

Hogy ez bekövetkezett, lehet kényelmetlen, lehet káros, lehet válságos az országra nézve. De ha be nem következik ha az ilyen módon megválasztott parlament is csak oly nyugodtan fejezi be pályafutását, mint bármely más: ez egyenesen kétségbeejtő lett volna, mert a nemzetben minden erkölcsi reakczió hiányát mutatta volna. (Élénk helyeslés.)

Az országgyülés működését kezdettől fogva környező krizisek egész sorozata alatt mi, tisztelt karálaim, talán kelletén tul tekintettel voltunk alkotmányosságunknak még ezen választások után is fennmaradó formáira. Még a formákat is annyira becsültük, még a formák megtartását is olyan országos érdeknek tartottuk, hogy nem egy alkalommal kezet fogtunk a folyton fenyegető krizisek elhárítására. Czélt ezzel nem értünk; a helyzet javulását ezzel nem idéztük elő, és pedig azért nem, mert az időnként nyujtott támogatás nemhogy jobb utra terelte volna, hanem csak elbizakodottabbakká, hatalmi gőgge,. elteltebbekké tette a hatalom kezelőit. Ezt bizonyitja az országgyűlés egész lefolyása, ezt a jelenlegi krizis közvetlen előzményei. (Igaz! Ugy van!)

Tisztelt barátunk ráutalt arra, hogy az országgyülés megalakitásakor történt és annak keletkezésére homályt vető viszszaélésekhez füződött a parlament testén folyton rágódó belső betegség; az inkompatibilitási törvény gyakorlati félretétele: ugy hogy ez a parlament, a mint keletkezésében nem volt egészséges, ugy összeállitásában és működésében is folyton beteg. (Igaz! Ugy van!)

Kitörésre juttatta a krizist, mint azt tisztelt barátom is felemlitette, az hogy miután az eddig beállott nehéz helyzeteknek legnehezebbikét, azt a mely tavaly a kiegyezés megujitása körül állott be, a mi segitségünkkel elháritották, a midőn egyebet nem kötöttünk ki, mint azt, hogy az 1867. évi XII. t.-cz. rendezései épségben tartassanak: mint már minden kétségen kivül konstatálva van, a kormány ehhez sem ragaszkodik és az 1867. évi XII. t.-cz. ellenére, annak megkerülésével, kijátszásáva akar intézkedni; ezzel egyszersmind megsértvén azt a lojalitást a melylyel tartozott nekünk, a kik őt a mult év végén nem a magunk érdekében, de az ország érdekében segitettük. (Zajos helyeslés.)

És ha ezzel már ki volt mondva az alkotmánynak csődje és abból nem maradt fenn semmi egyéb, mint egy, a ma-

---

A „ZOMBOR és VIDÉKE“ TARCZAJA.

Achmed, Erika és Avram.

Irta: M. Gy.

A nap fényes sugára bekalandozta még egyszer a tengerparton az aranysárga lombokat, azután eltünt a fellegek árnyába, elveszett a kék horizontba s mire ismét visszatért, Stambul magas kupoláinak czüstjén tört százszinű fényes ragyogása.

A Bosporus mélységtől sötét vize lomhán hullámzott medrében, itt egy a háremek kertjének fairól viharletépte gally, amott egy, valamelyik odaliasztól elhajitott virág játszadozott a fodros hullámokkal. Azok a hullámok olyanok voltak, mintha selyem mennyasszonyi fátyolokká gönygyölte volna öket össze a viz szeszélye. Boldogtalan mennyasszonyok mennyasszony pártáivá. A hajónk ott állt a világ legszebb panorámájának közepén. Fent az égen aranyszegélyű fellegek, a parton paloták, düledező házak s a minarettek száz és száz égbeemelkedő tornya. A kikötőben, az utcákon keleti vagy nyugoti pompába öltözött, vagy koldusrongyokba burkolódzott, zsongó néptőmeg, összegyűlve a fény az árnynyal, az arany a sárral, a selyem a rongygyal, a mosoly a fájó zokogással,

A homály, a szenderitő esthomály beköszöntött. A fény kigyulladt az ablakokban, e karcsu tornyokban, az utczákon, a kikötőben s csillogásba vonta a partot, a vizet, a viz mélyén játszó kóboldokat. A függő kertekből kelet virágainak illatát hozta el a szellő s lágy, édes, andalitó dal, kisérve hárfapengéstől, hangzott a távolba. Egyszer csak a harsogó zajnak zürzavara, segélykiáltás, fegyverek ropogása, a káromkodásba olvadt jajszó egyvelege zavarta meg az est bájos idyljét s csillogó jatagánoktól, dördülő fegyverektől üzött emberek menekültek a part felé. Éppen mellettünk valami felecsapódott a habokba, a mit fegyverdörej követett. A hullámok felcsapódtak, azután a vizgyürük szépen eloszlottak, piros vért hozva el a mélyből karikáikon. A matrózok csónakra szálltak s nemsokára visszatértek a vizből kihuzott emberrel. Oda fektették a fedélzetre s a hajó-orvos megnézte mellét, melyből a lövés ütötte lyukon keresztül omlott a sürü vér.

— Vége van! — mondta közömbösen.

— Csak egy örmény volt — jegyezték meg a muzülmánok.

Két nagyszakállu barát, a ki Jeruzsálembe indult -- odatérdelt a holttest mellé s a hogy az egyik letakarta, elkezdte halk zümögő hangon imádkozni.

Ezután nem is igen hallatszott egyéb, csak a gép kazánja mozgott egyhanguan s mig a kerekek előbbre mozditották a járművet, lassanként elmaradt a fényes paloták, a kunyhók sora, a kaczaj, a segélykiáltás; csak egy-egy keresztény templomban csendült meg a harang, Ave Máriára, s csak egy-egy mecset tornyába kiáltott el az imám messze rezgő hangon:

— Allah, il Allah!

A habok titokzatos beszéde, a tenger rejtelmes világának zsongása mellett a két barát tovább folytatta olvasóját a holt tetem mellett.

Kissé távolabb egy idősebb muzulmán teritette le szőnyegét a fedélzeten s arra telepedett le fátyolozott arczu hölgyével, ki ura vállára hajtotta fejét. A sürü fátyol redői közül csak két szeme ragyogott ki a

ga egyoldalusságában a torzképig kifejlődött elv, a többség uralmának az elve: a Tisza-inditvány a parlamentarizmusnak ezt az utolsó maradványát is kilökte lábai alól és az alkotmány összes tényezőinek szabályszerü és törvényes működése helyébe, ha nem is formailag de erkölcsileg hasonló hatálylyal a klubhatározatok uralmát akarja tenni. (Igaz! Ugy van!)

Ez az a helyzet, ezek azok a törekvések, melyekkel szemben kifejlődött az a végletekig menő küzdelem, melyet a különben eltérő, sőt sokban ellentétes elvi alapokon álló ellenzéki pártok ezen czélból teljes szolidaritásban és szövetkezve folytattak és folytatnak. (Élénk helyeslés.)

Rámutatott tisztelt barátunk a küzdelem eszközeinek rendkivüliségre. Megengedem, hogy ezek az eszközök rendkivüliek, megengedem, hogy ezeknek egynémelyike az alkotmányjog formái szempontjából kifogásolható, de e küzdelem erkölcsi jogosultsága sőt szükségessége iránt kétség nem lehet.

És itt egy nagy bizonyitványt hozhatunk föl magunk mellett; az ellenzék küzdelmének abszolut önzetlenségét.

Az ellenzék egyetlen árnyalata sem tartja ebben a küzdelemben szem előtt a személyes, vagy akár a politikai pártelőnyöknek elérését. Allithatnak-e ugyanannyit hasonló joggal ellenfeleink? Igaz! Ugy van!) Egyetlen egy ellenzéki árnyalat sem folytatja a küzdelmet azért, hogy ő hatalomra jusson, vagy a hatalomban részesedjék. Egyedüli czélul azt tüzte ki magának mindegyik, a törvényeknek uralma és az alkotmányosság összes elve érvényre jussanak. (Igaz! Ugy van!) Nem küzdünk a mi többség legitim akaratának érvényesülése ellen, csak az ellen, hogy alkotmányosság valamennyi többi elvei sutba dobásának és egyedül a többség uralmának az alkotmányjognak semmi elfogadható elve által nem igazolható tulfeszitettsége álljon fel. (Elénk helyeslés.) És mert ilyen abszolute önzetlen a mi küzdelmünk, azért adja meg annak alapja és kiindulási pontja a kibontakozás módját is. (Halljuk! Halljuk!)

Minthogy küzdelmünk czélja semmi egyéb, mint a törvények megtartásának, mint az alkotmány összes elvei érvényesülésének biztositása, a kibonyolodás semmi egyéb, mint hogy tárgyi és személyi biztositékot nyerjünk arra, hogy csak a legitim czélok, a törvények feltétlen uralma, az alkotmány összes elvei érvényesüljenek. (Zajos helyeslés és éljenzés.)

Ily biztositék mellett leteszszük a fegyvert ma, letettük volna az utolsó órában is, mielőtt az ex lex állapot beállott. E nélkül ezt letennünk tiltja az ország alkotmánya iránti kötelességünk. (Zajos helyeslés és tetszés.)

Mihelyt egyszer ki van mondva, mihelyt egyszer világossá vált, hogy az alkotmányos való érvényesülés ki van zárva minden megvan győződésre nézve, melyet a hatalom nem támogat, minden egyénre nézve, melyet a hatalom üldözőbe venni jónak lát, mihelyt az alkotmány fel van függesztve, hatályon kivül van helyezve, akkor véleményem szerint nem áll többé, erkölcsi alapon az az ellenzéki küzdelem, mely tovább folytatná a parlamentben azt a parlamentben azt a jótékot, hogy hosszabb-rövidebb viták rendezése által az ily alkotmányellenes állapotra az alkotmányosság látszatának köpenyét veszük. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.)

Ezért, t. barátaim, előttünk csak két ut áll. Vagy a kibontakozás abban az értelem és azoknak a kizárólag tárgyi czéloknak biztositásával, melyeket ugy t. barátunk mint én hangsulyozunk és én az ország érdekében kérem az isteni gondviselést, hogy világitsa meg minden tényezőnek elméjét és szivét, melynek befolyása van, hogy arra a legitim utra léphjenek, hogy ne nekünk, az országnak, a nemzetnek adják meg, a mire itten és ember előtt joga van! (Hosszantartó zajos helyeslés.)

A másik ut pedig, akármilyen hosszu ideig tartson, akármily áldozatokkal járjon: a küzdelem folytatása (Zajos helyeslés és lelkes éljenzés) melynek esélyeiben én bizom. (Elénk, helyeslés.) Bizom, hogy akármilyen válságosnak tünjék fel mostani percz, gyogyulást hoz magával egy lappangó, emésztő betegségből. (Igaz! Ugy van!) Hogyha pedig nem, hogyha hosszabb és sulyosabb mogpróbáltatás ideje következnék be a hazára, akkor sem állhatna be résszabb helyzet a mai ál-alkotmányosságnál és akkor minket legalább lelkiismeretünk éltünk fogytáig meg fog nyugtatni arra nézve, hogy minden eszközt alkalmazásba hoztunk a szabadság helyreállitására, hogy kötelességünket hiven teljesitettük! (Igaz! Ugyan van!) Az egyéni megnyugváshoz ennél több nem kell! (Elénk éljenzés.)

Én ezért köszönöm nektek, t. barátaim, a jóindulatnak és barátságnak amaz érzelmeit, melyeket igen tisztelt és szeretett elnökünk nevetekben tolmácsolt. Legyetek meggyőződve, hogy ama benső megnyugváson felül, a melyre mint az önérzetes és lelkiismeretes embernek legfőbb szükségére utaltam, az én életemnek nincs nagyobb büszkesége, mint azoknak a férfiaknak, rokonszenve és barátsága, kikkel hosszu időn át és nehéz körülmények között az ország javáért küzdelmet folytattam. (Hosszantartó zajos éljenzés.)

Hirek.

* ***Kinevezés.*** Ő-Felsége a király Molnár Géza zentai járásbirósági albirót az ujvidéki törvényszékhez biróvá nevezte ki.

* ***Városi piknik.*** Mint értesülünk, a város tisztikara, élén a polgármesterrel és szövetkezve a város fiatalságával, e hó végén nagyszabásu pikniket rendeznek a városháza termeiben.

* ***Szilveszter estély.*** Kedélyes és minden izében kitünően sikerült estéllyel bucsúztatta el a zombori casinó egyleti dalárda rendes hallgató közönségét az ó-évtől. A casinó termeit zsufolásig megtöltötte a közönség. Az egyes programmpontok kitünően sikerültek. Különösen ki kell emelnünk Patajné Vida Etelka urnő bájos énekét és Schvarcz úr remek hegedű játékát, a mely kettő az est fénypontja volt. A dalárda is a megszokott művészettel adta elő az énekszámait. Különösen a vegyeskar hóditotta meg szép énekével a közönséget. A műkedvelői zenekar is meglehetősen játszott. Egyszóval nincs az egész estén semmi gáncsolni való. A hölgyek névsora a következő: Asszonyok: özv. Esztergomy Károlyné, Tunner Nándorné, dr. Matzitz Pálné, Baumann Emilné, Cservenka Lajosné, Veszelovszky Péterné, Kleiner N.-né, Pataj Sándorné, Diener Jánosné, Karl Bálintné, Maiczen Alajosné, Milcsinszky Alajosné, Türr Antalné, Gyorgyovánszky Györgyné, Zimmermann M.-né, Jeszenszky Dezsőné, Blumenthal Alajosné, Tantner Ottoné, dr. Bikár Nenádné, Popovits Sebőné, Szücs Mihályné. Mráz N.-né, Don Carlosné, Városy Károlyné, Városy Lásztóné, Turczay Istvánné. Vértesi Károlyné, Mály Józsefné, Mály Károlyné, özv. Mártonfi Károlyné, Rónay Józsefné, Galyassy Józsefné, Révai Adolfné, Valter Nándorné, Staudacher Józsefné, Bodnár Györgyné, Klemm Józsefné, Kolozsváry Rezsőné, ifj. Kolozsváry Imréné, Kloyber Lajosné, Frey Emilné,

---

holdsugaras éjszakába, mint két igéző karbunkulus. Valami varázsos, valami magnetikus hatalom volt abban a két szemben mely az agyba szöktette a vért, kéjes álomba szenderitette a lelket, hogy azután föl ébressze ott Kelet bűbájos világában, a Gulisztánok rózsás kertjeiben, a hol igazabb a szó az ajkon, az érzelem a szivben, édea kéj s szebb e bülbül madár gyönyörhivó éneke. A mig a török füstkarikákat eregetve a légbe, szivta nagy pipáját, az éjszakai szellő hölgye arcán megmeg-lebbentette azt a selyem fátyolt s feltakarta a dus kebel felett himbáló patyolat-redőket. Egyszer csak lehult a fátyol s a holdsugár egy csodaszép arczra vetette fényét, A két sötét szemből Kelet misztikus világa ragyogott ki valami mély szomorusággal. Busan, vigasztalan nézett a homályba s magas szép homlokán tolvaj éji zephir kuszálta szerteszét hullámos fürteit.

— — — —

Az ezüst szakállu muzulmán odavonta széles mellére azt a szomoru madonna-fejet, csimitotta a szétzilált fürtöket, megcsókolta a mando-ametszésű szemet, aztán esengett:

— Ne légy szomoru, legszebb virága lelkem rózsás kertjének. Arczod rózsahamvát elhervasztja a forró köny, szemed tüzének ragyogását kioltja a fájdalom. Boldogtalan vagy, azt suttogod zokogva? Hát nem voltál e boldogtalanabb a letiport liliomnál, az ez erdők üldözött özikéjénél, mikor fegyverropogás közt hullott a vére azoknak, a kiket szerettél. Mikor a szafik csapásai alatt hullt el anyád, apád, testvéred, mikor, akit legjobban szerettél, rabságba hajtottak fényes Stambál városába, melynek minden kövét aldja meg Allah és Mohamed, az ő prófétája. Midőn mezők sivatagán, rengeteg erdőkön járatlan utakon menekültél szivtelen katonák kéjt lehelő üldözése elől. A kavics megtörte gyönge kis lábad, a tövis megvérzett s te ott rogytál le Achmed háza előtt.

— Lásd, Achmed muzulmám, de szive lágy, mint a lilliom kelyhéből gyüjtött viasz. Achmed szive jó. Téged, a hitetlen leányzót ölre kapott és elrejtett az üldözők elől, a jámbor Fatime s a szelid Szulejka gondj ba. S te lettél Achmed házának szomoru, de szép világa, könyező világa, könyező felhők közül tündöklő csillaga, kit nem hagy el Achmed sem a szárazon, sem vizen s magával visz a tengeren.

A leány zokogása befult a habok mély suttogásába s ven Achmed folytatta:

— Most is azt siratod, a hitetlen ifjut, aki a tied volt, a ki fegyvert emelt a padizah ellen. Ne sirasd, ne sirasd, elhozták a pogányt, hegyeken, szandzsákon, tengereken által, el ide fényes Stambul városába. Ahol talán ur lett, szolgája nagy úrnak s elfeledett téged. Vagy pedig megölték. Nem hallotad-e a fegyverek dörejét, talán most furódott egy golyó szivébe a lázadó kutyának. Nem bánom hát sirasd, de aztán temesd el örökre szivedben. Ugy sem látod már meg soha többé.

— Soha, soha többé! . . . zokogta a némber. A nap lehanyatlott, álom szállt Achmed szemére. A kit barát is aludt. Lelkük ott járt már az Olajfák hegyénél, ott a Golgothánál, hol egykor kövek törték lábát, tövisek a fejét a szent Megváltónak.

Karcher Károlyné, Mayer Józsefné, Kelő Mórné, Zsámbokréthy Emma, Pribil Ernőné, özv. Mráz Zsigmondné, Schwabach Sándorné, Schick Rezsőné, Faragó Sándorné, Kohn Kipótné, Petényi Béláné. Klopfer Salamonné, Révai Ignácné, Bruck Mórné, Vécsey Károlyné, Schlitter Miklósné, Herczenberger Ferencné, Boros Gyénóné, Timpauer Gézáné (Szeged.) Leányok: Frey Micike, Maiczen Betti, Türr Aranka, Cservenka Gizella, Cservenka Leontine, Falcione Janka, Jeszenszky Jolán, Fehér Vilma, Marschall Mariska, Mráz Olga, Baumann Aranka, Kolozsváry Irén, Haraszthy Aranka, Zsámbokréthy Jolán, Karsay Gizike, Popovits Katica, Popovits Mici, Popovits Ici, Karl Bella, Rónay Mariska, Galyasi Józsa, Vértesi Babi, Diener Elza, Milcsinszky Emma, Mocs Ella, Pekánovits Muci, Bodnár Ilka, Staudacher Mariska, Veszelovszky Mariska, Zsuffa Ilonka, Petty Olga (Új Soóvé), Kleiner Eti, Kleiner Gizi, Szücs Margit, Valter Aranka, Esztergomy Jolán, Tunner Valéria, Alapfy Rózsa (Szabadka), Thim Karola, Blumenthal Aranka, Blumenthal Jolán, Kohn Cilka, Gyorgyovánszky Gizella, Vida Ilka, Schwartz Aranka, Schmdit Jenny, Schmidt Handi, Herczonberger Matild, Vundszám Gizella, Rieger Irén, Szlupni Sarolta (Szabadka), Vécsey Elza.

* ***Tűzoltók bálja.*** A zombori önkéntes tűzoltó egyesület — mint értesülünk — febrnár hó folyamán nagyszabásu bált rendez.

* ***Hevesi Gábor jutalomjátéka.*** Holnap, pénteken lesz Hevesi Gábornak, a társulat kiváló jellemszinészének a jutalomjátéka. Zola Emilnek „A pálinka" czimű szindarabjában lép fel. Zóla Emilnek a saját: „L'assomoir" czimű regényéből készült. Ebben a szindarabjában szemlélheti a közönség a delirium tremens összes rettenességeit a szinpadon. Valamikor Halmi játszotta benne a főszerepet a Népszinházban óriási hatással. Hevesi Gábornak szintén kiváló alakitása „A pálinka" főszerepe. A fővárosi sajtó is nagy elismeréssel emlékezett meg nem rég Hevesi Gábornak erről az alakitásáról, amennyiben a nyáron hatszor egymásután játszotta el a városligeti szinkörben. Hevesi Gábor különben mint fáradhatlan rendező is érdemeket szerzett arra, hogy holnap a szinház egészen megteljék,

* ***Zombor és bizottságai.*** Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 1898. évi deczember hó 30-án tartott rendkivüli közgyűlésén a bizottságok a következőleg alakultak meg. A jogügyi bizottságba: Aszt Nándor, dr. Alföldy Arpád, dr. Baloghy Ernő, Birvalszky György, dr. Bikár Nenád, dr. Czvetkovits Péter, dr. Drakulits Pál, dr. Falcione Nándor, dr. Gräber Lajos, dr. Grüner Samu, Gozsdu Elek, Győrffy Géza, Koczkár Zsigmond, Henneberg Sándor, dr. Konyovits Dávid, Kozma László, dr. Krónits István Lippert Ferencz, dr. Maximovits Miklós, Molnár István, dr. Pávlovits Jenő, Paul Kálmán, Széchényi József, Szondy Mátyás, dr. Thurszky Zsigmond, Vukicsevits Péter, dr. Vuits János és dr. Zákó István. A gazdasági és pénzügyi bizottságba: Bittermann Nándor, Bikár Simon, dr. Drakulits Pál, Ehrlich Nándor, Falcione Gusztáv, Falcione Lőrincz, Fejér Gyula, Fernbach Károly, dr. Grüner Samu, Heindlhofer Róbert, Henneberg Sándor, Kandler József, Koczkár Zsigmond, Lallosevits Jakab, Molnár István. Tárczay Mór, Veszelovszky Péter, Vukicsevits Péter és dr. Zákó István. Épitészeti bizottságba: Bittermann Nándor, Falcione Lőrincz, Heindlhoffer Róbert, Győrffy Géza. dr Krónits István, Lippert Ferencz, Paul Kálmán és dr. Pávlovits Jenő. Kertészeti bizottságba: Aszt Nándor, Falcione Gusztáv, Frey Imre, Jakobcsits Mihály, Koczkár Zsigmond, Lallosevits Jakab, Vukicsevits Péter és dr. Zákó István. Szinügyi bizottságba: Dr. Alföldy Arpád, dr. Baloghy Ernő, Gozsdu Elek. dr. Grüner Samu, dr. Krónits István, Kozma László, Paul Kálmán, Zsulyevits Ernő, Tárczay Mór és Koczkár Zsigmond. Közvágóhidi felügyelő bizottságba: Gruits Trifun és Lang Flórián egyhangulag választattak meg.

* ***Az első hó.*** Tegnap szállingóztak az idei els hópelyhek. Dél felé már fehér lepel boritotta be a tetőket és a földet. Végre tehát ráfoghatjuk az időre, hogy itt a tél.

* ***Vármegyei közgyűlés.*** Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága 1899. évi január hó 9-én rendkivüli közgyűlést tart, melynek tárgyai a következők: 1. Karácson Gyula vármegyei alispán ur jelentése a folyó évi deczember hó 15-én megejtett megyebizottsági tag választások eredményéről 2. Alispáni jelentés az 1898. évi deczember hó 22-én tartott rendes évnegyedes közgyűlésen a közigazgatási bizottsági tag választásra vonatkozó 2901. számú határozat hatályon kivül helyezése iránt. 3. Az 1898. év végén a közigazgatási bizottságból kilépő 5 tag állás — két évi időtartamra — és a dr. Alföldy Gedeon leköszönése folytán üresedésbe jött közigazgatási bizottsági tag állás — egy évi időtartamra — választás utján való betöltése. 4. A vármegyei nyugdij kezelő választmány határozata Szűcs Mihály árvaszéki ülnök nyugdijaztatása tárgyában. 5. Nagy János és társai zentai lakosok felebbezése Zenta város képviselőtestületének Freund Sándorné, Freund Sándor volt városi II-od ügyész özvegyének kegydijban való részeltetése iránt hozott határozata ellen.

* ***A baja - bátaszéki*** dunai hid dolgában kedvezőtlen hireket kolportálnak. Igaz ugyan hogy az előmunkálatok teljesitését s a báttaszék—dombovári vonalrész első osztályuvá átalakitása tervének megkészitését elrendelte a miniszter, mégis a miniszterium főtisztviselői és a vasuti igazgatóság köreiben az a vélemény, hogy a hid kiépitése alkalmasint legyőzhetetlen közlekedési és finánczialis akadályokba fog ütközni. Mert áthidalás esetén, hogy az alföldi óriási teherforgalom lebonyolitható legyen Fiume felé e legrövidebb tehát leginkább igénybe veendő uton, a bátaszék—fiumei vonalat duplavágányuvá kellene kiépiteni, mi a hiddal együtt sok millióba kerülne. E mellett pedig sokat veszitenénk forgalomban a budapesti központba befutó vonalak, nemkülönben a dunai és drávai hajózás is, mi a többi vasutak jövedelmében nagy csökkenést jelentene. Szóval: oly érdekekbe ütközik a baja-bátaszéki áthidalás, melyek nyilván fontosabbak s hatalmas érdekköröket csoportositanak maguk körül. E szerint a sok reménységgel meginditott mozgalom, minden valószinüség szerint hasztalannak fog bizonyulni.

* ***Elgázolt vasuti munkás.*** Megrenditő szerencsétlenség történt m. hó 27-én este a szabadkai teherpályaudvaron. Egyik vasuti munkást vigyázatlansága következtében elütötte egy mozdony s a szerencsétlen ember nyomban kilehelte lelkét. Az esetről tudósitónk a következőket irja: Burusz József fűtőházi szénmunkás a ki nem rég van az államvasutak szolgálatában, tegnapelőtt este 6 óra körül a szénraktárból a fűtőházba igyekezett, s hogy rövid legyen az ut, nem a rendes uton, hanem a sineken keresztül ment, vállán egy nagy kosárral, a mely szénnel volt megrakva. Amint a sinek között haladt, egyszerre csak egy a fűtőházból kiinduló mozdony előtt állott s ezt a kosár miatt nem vevén észre, a nagy sötétségben meg a mozdonyvezető sem vette észre hogy ott valaki van, nem állitotta meg a mozdonyt, neki ment a szerencsétlen munkásnak, akit elütött s a sinre került ugy hogy a mozdony rajta keresztül ment és testét derékon kettévágta.

* ***Kérelem.*** Lapunknak 1898-iki évfolyamához a **27.**, **33** és **50.** számu példányokra kiadóhivatalunknak szüksége van; kérjük azokat a kiadóhivatalba beküldeni.

* ***Eljegyzés.*** Balla Géza ujvidéki eczetgyáros eljegyezte Schlothauer Erzsike kisasszonyt Budapestről.

* ***Hirdetmény.*** A nagyméltóságú pénzügyminiszteriumnak folyó évi 108628. számú magas rendelete értelmében megengedtetett, hogy sör elárusitók, kimérők (korcsmárosok) palaczksört zárjegygyel el nem látott, lezárt vagy nyitott ládákban és láda nélkül beszerezhetnek, hogy azt, ha ezt a kedvezményt igénybe venni óhajtják egyszer s mindenkorra előzetesen az illető pénzügyőri szakasznál bejentik. Ezen bejelentésnek tartalmaznia kell: a félnek nevét, lakhelyét és üzletének helyét; továbbá tartalmaznia kell, hogy az ilyen ert kitől szándé kozik beszerezni? Fel-

---

A némber reszketett. Szép gömbölyü keble emelkedett s leszállt az izgalom perczében. A mint azt a leplet levonta a halott megdermedt arczáról, egy éles sikoltás szakadt ki lelkéből:

— Ávrám, édes Ávrám! Hát megtaláltak itt, holtan, hidegen!?

Achmed fél álmában, félig szenderében ijedten suttogta:

— Sir a viharmadár, óh, Allah, irgalmazz!

A némber leborult a hideg tetemre, tetemre, ölelte, csókolta, suttogva zokogva:

— Én elvesztett lelkem, vosztett boldogságom, hát megtaláltalak? Ávrám, édes Ávrám!

A Korán azt mondia, aki alszik, nem él, és Achmed is aludt. Lelke ott járt a hetedik égben, Allah szine előtt, ahol koszorát tett hófehér fejére sirászi rózsákból a hurik legszebbje. És azután hallott kaczagást, édeset, mint ha szinezüst csengene márványon. E rika kaczagott, a két barát ébredt s mint hogyha kisértet látna, ijedten nézett az éji világba.

Gyere, eltemetlek! szólt a leány a holthoz őrült kaczagással. Aztán vad erővel megkapta Ávrámot s annak holt tetemét a hajó korlátján belehajitotta a már akkor zugó, mélységes tengerbe. Egy másik pillanat és utána ugrott a zajló vizekbe s amint átölelte a halott leventét, együtt vitte őket a kanyargó örvény.

A két jámbor barát térdére omolva, ugy zengte énekét, a halotti imát, a rémes éjszakába:

„Requiem aeternam . . ."

Achmed is felriadt, és ott a vizszinén, hullámoktól dobált pehely könnyü fátyol neki is megsugta;

— Erika nines többé.

Két kezét mellére szoritva, a napkelet elé forditott orczával mondta el imáját:

— Allah il Allah. Hisz minden ugy van jól ahogy te akartad. Mert nagy isten vagy te és a jó Mohamed a te szent profétád?

A barátok hangja bele-bele vegyült fájó sirámba:

— Requiem aeternem . . .

hivatnak tehát azon érdekelt felek, a kik ezen kedvezményt igénybe óhajtják venni, hogy a saját és jól felfogott érdekeik szempontjából (a zombori pénzügyőri szakasz területéhez tortozó községekből) alant irott pénzügyőri szakasznál a bejelentést megtenni elne mulasszák. Megjegyeztetik, miszerint ugyan csak előzetesen bejelentendő a beszerzési forrásban esetleg beálló változás is. Ezen bejelentések az illető felek által szóbelileg is megtehetők. — M. kir. pénzügyőri szakasz. Zomborban, 1898. deczember hó 30-án. Varga Sándor, szemlész.

* ***B.-Almáson mulatnak.*** Ha valaki azt mondja, hogy az almásiak mulatnak, ez alatt semmi esetre sem szabad azt érteni hogy ott az emberek tánczolnak avagy talán ölelkeznek. Ments Isten! Az almásiak mulatsága az ivásnál kezdődik és véres verekedéssel végződik. Azért, mert igy végződik Almáson minden mulatság, soha sem csodálkozzunk azon, ha azt halljuk, hogy a sok emlitett nemes községben verekedés volt. Most is csak ép hogy regisztráljuk, miszerint a karácsony szent ünnepének másod napján ismét „mulattak" Almáson. Önök persze most már igen jól tudják, hogy verekedés is volt és mi mindenki megnyugtatására mondhatjuk, hogy öten mentek haza a korcsmából bevert fővel, ketten pedig fül nélkül.

* ***Hiador szobor.*** Jámbor Pál emlékére felállitandó szoborra lassan folynak be az adományok. Eddig körülbelül 350 frt folyt be, a gyüjtőívek egyrészét még nem küldték be. A városi tanács is átirt a szoborbizottság elnökéhez, hogy az esetleges hiányt pótolni fogja. A bizottságot Haverda Mátyás elnök legközelebb egybe fogja hivni, hogy a szükséges teendőket megbeszéljék. Kötelességet vélünk teljesiteni, amikor a bizottság figyelmét felhivjuk arra, hogy a szobormű készitését egy szabadkai származásu művészre biznák, aki nemcsak hogy a szobrászat terén kiváló tehetség, de már ő felsége által is nyilvános dicsérettel lett kitüntetve. Bár korai még erről beszélni, mert bizony még egy kis időre van szükség, hogy az adományok alkalmas összegre gyarapodjanak, de nem árt ha a bizottság már most is figyelembe veszi ezt a körülményt. Igy legalább lesz ideje a művésznek erre a munkára előkészülni.

* ***Megerősités.*** A földmivelésügyi m. kir. miniszter a zentai vadásztársaság alapszabályait az 1898. évi 80873. szám alatt a bemutatási záradékkal ellátta.

* ***Az ujvidéki sakkör*** által rendezett verseny eredménye: 22 résztvevő, 1. dijat nyerte dr. Kaszovitz Armin, 19½ játszmával. 2. és 3. dijra dr. Stroné Ferencz és Schiff Miksa urak 18½ játszmával egyenlően állván a döntő játszmát dr. Stroné Ferencz ur nyerte meg. 4. dij Rosenzweig Lipót 18 játszma. 5. dij Königstädtler Adolf, 14. 6., 7., 8. dijra dr. Nemes Sándor, Berger Vilmos s Róth Ignácz 13½ játszmával egyenlően állván, miután a döntő játszmák sem vezettek eredményre, a dijak fentnevezett urak között kisorsoltattak. 9. dijat Kavits Szima 12 játszmával. 10. dijat Blum Mór 11½ játszmával nyerte meg.

* ***Eljegyzés.*** Preszli Aladár m. k. honvéd főhadnagy f. hó 25-én eljegyezte Salamon Dénes kir. közjegyző kedves hugát Mariskát Zentán.

* ***Eltünt gymnazista.*** Csurogról irja levelezőnk, hogy özv. Grosz Terézia ottani lakósnő 17 éves gymnazista fia, ki Ujvidéken végezte az iskolát, m. hó 19 én nyomtalanul lakásáról eltünt. A fiu a gymnáziumot mind végig igen jó sikerrel végezte. Özvegy anyja vagyonos nő és igy megfoghatatlan mi okból tünt el, özvegy anyját nagy keserűségbe ejtve. Allitólag igen sokat olvasott és tanult és igy nem lehetetlen, hogy elméje zavarodott meg. A fiu el nem utazhatott, mivel pénz nem volt nála. Anyja minden lehetőséget fia megtett feltalálására, de a mai napig semmi hir sem érkezett felőle.

* ***Működevelői előadás Baján.*** A „Bajai polgári czéllövész társulat" pénztára javára 1899. évi január hó 7-én a „Bárány szalloda" nagytermében működevelői előadással egybekötött tánczestélyt rendez. Műsor: I. Barátságból. Vijáték egy felvonásban. Irta: Taylor Tamás. Forditotta: Csiky Gergely. Személyek: Benson ügyvéd, dr. Hetényi Pál. Carry, neje Dokaupil Erzsike. Southdown Trotter, Benson barátja, Eckert István. Lucy, neje, dr. Moller Imréné. Meredith, Benson segédje, ifj. Koller László. II. Aria Donizetti „Kegyeczno" czimű operájából, énekli Macskásy Sándorné. III. 1. Moskawski: As-dur Walzer. Chován: „Magyar Hangulatkép." (Cis-Moll.) Zongorán előadja: Alföldy László.

† ***Halálozás.*** Szabó Alajos ügyvéd m. hó 28-án 74 éves korában elhunyt Baján.

* ***A gőzkocsi „fütty e" megszünt.*** A vasutnál elhagyták a beszállásra hivó csengetést, megszüntették a „Mehet" jelzést, most már nem kevesebbről van szó, mint a mozdony gőzsippel való jelzésének felhagyásáról.

* ***Vizbe fulladt.*** Varga György (hetényi) dautovai lakós mult hó 27-én a befagyott Ferencz-csatornán át akart kelni. A jég azonban gyengének bizonyult, a szerencsétlen ember a vizbe esett és belefulladt.

* ***Harangszentelés.*** Torontál-Erzsébetlak róm. kath. hitközsége felejthetlen Erzsébet királynénk emlékének megörökitésére temploma számára harangot készittetett. A harang, mely Szt. Erzsébetnek és megboldogult királynénknak művészi kivitelü domborműű képével van diszitve, valamint „Magyarországi Szt. Erzsébet tiszteletére, Erzsébet királynénk emlékének 1898. szeptember 10" szövegü felirattal ellátva, a „Budapesti szivatyués gépgyár részvénytársaság, ezelőtt Walser Ferencz" harangöntődéjéből került ki Torontál-Erzsébetlak hitközség kérelmére főmagasságu Vaszary Kolos biboros herczegprimés ur f. hó (deczember) 28-án szentelte fel ünnepélyesen a harangot budavári palotájában.

* ***Eltünt inas.*** Szabó Ferencz, zentai inas megúnta az inaskodást s a napokban a Tiszára ment, egyik kantájára czédulát ragasztott, melyen tudtára adja a világnak, hogy öngyilkos lesz, a Tiszába ugrik. A kanták a Tisza partján megkerültek, de az inasnak nyomára nem akadtak.

* ***A ragadós állati betegségek állása*** Bács-Bodrog vármegyében december 28-án. Veszettség: Bács-Monostorszegh 1 udvar, Csurog 1 udvar. Temerin 1 udvar. összesen 3 község 3 udvar. Takonykór és bőrféreg: Ada 1 udvar, O-Kanizsa 1 udvar, Zsablya 1 udvar, Zenta 1 udvar, összesen 4 község 4 udvar. Ragadós száj- és körömfájás: Bács-Martonos 2 udvar, Bács-Vaskut 2 udvar, összesen 2 község 4 udvar. Sertésvész: Bács 1 udvar, Borsód 1 udvar, Kernyája 1 udvar, Temerin 1 udvar, Ujverbász 1 udvar, összesen 5 község.

* ***Megfulladt gyermek.*** A szülői gondatlanságnak ismét áldozata van. Petes Györgyné bácsi asszony mielőtt le feküdt, maga mellé fektette beteges gyermekét. Hogy ne fázzék, betakarta azt dunyhával. El is aludtak mindketten nemsokára. Éjféltájban felébredt az asszony és ijedten látta, hogy nem mozdul gyermeke. Merev volt és mozdulatlan. Az asszony felkeltette a férjét, a ki orvos után futott. Az orvos azonban már nem segithetett a gyermeken. A halál okául fulladást állapitottak meg. A gyermek valószinüleg akkor fulladt meg, a mikor az asszony mély álomba merült, s a dunyhát a fejére huzta. Elzárta a levegőt a gyermek elől. Az asszony ellen gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt megindították az eljárást.

* ***A fővadász-szezon vége.*** Mával lezáródott a fővadász-szezon s ettől kezdve már nem lehet, vagy jobban mondva nem szabad olyan válogatás nélkül pusztitani a puska elé kerülő vadat, mint eddig. Deczember 31-ike az utolsó nap, amelyen még holmi tehénkékben, meg foglyocskákban is kárt tehet a vadász. Az ujév hajnala meghozza a törvény védelmét a sokat üldözött vadállatok egy részének, ugy, hogy egyéb se igen marad a közönséges fajta vadásznak, mint a nyul. Mert hisz fáczán, amit januárius végeig szabad még lőni, nem minden bokorban van. Sőt onnan is szeret elkószálni czigánymódra, ahol állandó otthonnal csábitgatják, ahol etetik, gondját viselik és kedveznek neki mindenképen. Januárius utolsó napjának leáldozásával egyszerre beáll a nagy csend: szögre kerülnek a gyilkos szerszámok, s ha valaki mégis hasznukat akarná venni: csak azért teheti, hogy a ragadozó, kártevő bestiákat irtsa vele. A hátralevő időszak bizony jobban megtanitja keztyűbe dudálni vadász-uramékat, mint az év többi része összevéve, amikor farkasorditó hideg kinoz mindent, embert, állatot egyaránt. Aki nem próbálta s nem ösmeri, hogy mi az, egy olyan igazi téli napon, kivált ha szél is van, hóban ácsorogni az erdei hajtások alatt, vagy akár körvadászaton járni a pusztát: annak fogalma is alig lehet arról, hogy milyen drága ára van a vadász-szenvedély kielégitésének az év e szakában.

* ***Véres verekedés katonák és rendőrök között.*** E hó 26-án este 6 és 7 óra között a Péterváradon államásozó 70-ik gyalogezred 2 közkatonája részeg állapotban betoppant Krisztics Péra vendéglőjébe s ott sört kértek. A vendéglős minthogy látta, hogy a katonák a jóból már ugyis sokat vettek magukhoz, a kért italt tőlük megtagadta, erre a katonák válogatott szidalmak közt a vendéglőst szuronynyal és székkel fenyegették s végre az egyik a vendéglősnét torkon ragadta s fojtogatni kezdte. Krisztics e közben az egyik katona oldalfegyverét elvette, nejét a dühöngők kezeiből kiszabaditotta s azokat az utczára tuszkolta, kik azután az összecsődült nép közt ujból megkezdték garázdálkodásukat, a mig 2 rendőr nem jött a rend helyreállitására. Csakhogy ez nem ment oly könnyen, mert a katonák a rendőröket is megtámadták s azokkal rendszeres utczai háborut rendeztek, mig az egyik katonát ártalmatlanná tették. A katonák közül az egyik sulyosan megsebesült, a rendőrök egyike pedig könnyebb késszurással szabadult ki a küzdelemből.

* ***Szélhámos igazgató.*** Egy ismeretlen ur köszöntött be Zentán a mult héten Szél Ferencz fiatal gazdához. Az ismeretlen urnak fölkunkordó pörge bajusza és mosolygós ábrázatja volt. A mosolygós képű fiatal ur az osztálysorsjáték igazgatójának vallotta magát, és a biztos nyereményeket árulta potom 250 frtért. Neki — saját bevallása szerint nyerni nem szabad, mert az feltünnék, ő igazgató de szeret jót tenni a néppel. Hosszasan és bámulatraméltó folyékonysággal beszélte el a biztos főnyeremény esetét és kérte Szél Ferencztől az ehhez szükséges 150 forintot, de mindjárt. Szél Ferencz megköszönte a kedves beszédű „igazgató ur" iránta való szeretetét, hálálkodott érte nagyon de kijelentette, hogy ő azzal a sok pénzzel nem tudja mit csináljon, ha megnyeri, hanem van neki egy kedves komája, majd azt is

elhivja, ketten azután majd csak el tudnák használni azt a fél milliócskát. Szél Ferencz el is ment a komájáért. A mosolygós képű fiatal ur azonban hirtelen rosszul kezdette magát érezni és daczára a házbeliek marasztalásának hamarosan elillant. Kár volt pedig neki ott nem maradni, mert Szél Ferencz a komájával együtt leakarták neki már a 150 frtot olvasni, de csak a kapitányság előtt és erősen elhatározták, ha nem akarna az igazgató ur a kapitánysághoz jönni, hát — vinnék.

* Lapunk könyvnyomdájában tanoncz felvétetik.

Rendeletek az uj fogyasztási adókról.

A palaczksör forgalomba hozatala. Szeszforgalmi, czukorfogyasztási és sörfogyasztási adó.)

A pénzügyminiszter a palaczksör forgalomba hozatalával rendeletet bocsáttatott ki, mely szerint mindazoknak, kik általánosságban a sörpalaczkozással foglalkoznak, csak üzletüket kell irásban bejelenteniök, a palaczksört tartalmazó ládáknak zárjegyekkel való ellátására vonatkozó kötelezettség csak azokra nézve áll fenn, kik a törvény 15. §-ában emlitett határterületen, vagy esetleg később megjelölendő községekben foglalkoznak sörpalaczkozással, vagy akikre a feljegyzés-vezetési kötelezettség ki van és ki fog terjesztetni. A on felek, akik feljegyzéseket vezetni nem kötelesek, az általuk palaczkozott sört tartalmazó ládákat nem tartoznak zárjegyekkel ellátni, sőt az ily sört nyilt ládákban is forgalomba hozhatják, ha a sört hordókból fejtik le, melyek sörzárjegygyel szabályszerüen el vannak látva s amelyekben levő sör után a fogyasztási adó kifizetve lett.

Hogy a sörzárjegyekkel el nem látott, vagy nyitott ládákban forgalomba hozott sört beszerző felek megnehezményelésnek kitéve ne legyenek és hogy azon kötelezettséggel, hogy palaczksört csakis ládákban szerezhetnek be és hogy a sör átvételénél meggyőződni tartoznak arról, hogy a palaczksört tartalmazó ládák sörzárjegyekkel el vannak-e látva, összeütközésbe ne jöjjenek, a miniszter megengedte, hogy mindazok, kik feljegyzések vezetésére oom kötelezvén, palaczksört zárjegygyel el nem látott, lezárt, vagy nyitott ládákban és láda nélkül is beszerezhetnek, ha ezen kedvezmény igénybe vevésére vonatkozólag óhajukat az illetékes pénzügyőri szakasznál bejelentik.

Az eddigi szeszitalmérési, czukorfogyasztási és söritaladók 1898. decz. 31-én megszünnek és helyettük szeszforgalmi, czukorfogyasztási és sörfogyasztási adó elnevezés alatt 1899. évi január 1-én uj adók lépnek életbe.

Ezek az adók a kisebb mennyiségekben elszállitott adóköteles czikkek után az illető czikkeket előállitó iparvállalatokban fogják beszedetni, ennélfogva azok, akik ily czikkeket a magyar korona országainak területén fekvő ilyen iparvállalatokból kisebb mennyiségekben szereznek be, vagy a kik ily czikkeket a magyar korona országainak területén belül kereskedésekből vagy más üzletekből illetve felektől szereznek be, a czikkek beszerzése és átvétele alkalmával adót fizetni nem tartoznak.

Magánfelek és iparüzők az ut adókat két esetben tartoznak személyesen lefizetni és pedig ama czikkek után, melyeket a magyar korona országainak területén fekvő szeszfőzdékből, czukorgyárakból és sörfőzdékből 5000 Hliterfoknál illetve 50 mmázsa és 50 Hliternél nagyobb mennyiségekben szereznek be. Meg van azonban engedve, hogy e nagyban szállitott mennyiségek után is a vállalatok fizessék ki az adókat. Oly szeszes folyadékok, czukorkák, kándirozott gyümölcs, csokoládé-gyártmányok, likörök és sör után, melyek a vámvonalon kivül fekvő területek, Ausztria, Bosznia és Herczegovinából szereztetnek be.

A termelési adó alá eső szeszfőzdék válalkozói szeszforgalmi adó szempontjából minden további bejelentési és adófizetési kötelezettség s szeszforgalmi adót a szeszterlmelési adóval egyidejüleg lefizetik.

A czukorfogyasztási adóval megadoztatott czukrot tártalmazó tartályok és a sörfogyasztási adóval megadóztatott sört tartalmazó hordók és ládák czukorfogyasztási, illetve sörzárjegyzékkel lesznek ellátva.

Az 1899. évi január 1-én készletben levő égetett szeszes folyadékok, czukor és sör után a birtokos megfelelő pótadót tartozik fizetni, mely részletek, 1899. jan. 1-től 1899. jan. 3-ig irásban két példány ban bejelentendők az illetékes pénzügyőri szakasznál. Az esetleg előzőleg befizetett adók, az adószedésre által visszatérittetnek.

Szinház.

Szombaton, 1898. deczember 31-én Georges Ohnet 5 felvonásos szinműve *Sarah grófné* került szinre. Minden e világon elavul, divatját mulja és kikerül a forgalomból, csak a szerelem nem. És a mig szerelem lesz a világon romántika is lesz; mert ezek egymás nélkül megnem lehetnek. Az irodalmi áramlatok a legujabb időben tilalom alá helyezték a tiszta szerelmet. Kifiguráztták, nevetségessé tették aztán egészen elhalgattak róla az irók. A társadalom alávetette magát az irodalom parancsszavának és akczeptálta az irott életet valódinak. A pikánteria megszünt szellemes lenni és a pornográfia mesgyéjéhez nagyon közel járó irodalmi tónus elfoglalta a szalonokat és ott párvenűségesen terjeszkedik. Horizontálok képeikkel telt füzeteket forgatnak az ékszerekkel dusan megrakott kacsók és ezekhez hasonló lett a társalgási modor. Már azt kellett hinni, hogy az ok és okozat eme kölcsönös devalvácziójában ki is veszett a tiszta szerelem a világból. Ohnet regényeinek majdnem példátlanul bőséges kelete, bebizonyitotta, hogy az emberekből nem veszett ki a romántika iránt való érzék. Sokan szemére vetették Ohnetnek, hogy avult, a jelen század közepe táján divatban volt sablónok szerint dolgozik és igazuk is van. De mi következik ebből? Talán hogy ez az irány többé nem talál fogékony keblekre? Oh nem. Ezt a föltevést alaposan megczáfolta az ő kiadójának a főkönyve. Szivesen és örömest olvassák az ő regényeit még azok is, a kik nem vallják be, mert nem mernek a divat ellen nyilatkozni. Végre is az igaz iró nem fotográfus, hogy az életnek egyik másik possát hűségesen visszaadja, hanem mester, a ki megmutatja olvasójának és megkedvelteti vele az ideált. Nem azt irja le, hogy miként élünk, hanem hogy miként kellene cselekednünk, ha az emberi létet nem egyszerüen tápintézetnek, hanem méltóságos és fenséges czélok felé való törekvésnek akarnók tartani. Egy időt alatt azt is elhitették velünk, hogy az ember alapvonása a kegyetlenség. Pedig ez sem igaz. Az emberben mindig van egy jókora adag jóság, részvét alakjában csakhogy az élet küzdelmében eldurvul és nem is meri ezt a tulajdonságát érvényre juttatni; mert roppant sok a prédikatumos egyén, de szörnyen kevés a nemes ember. És ez okból többre becsülendő az eszményeket rajzoló jó könyv, mert az ilyen könyv, legyen az regeny vagy vers vagy akármi egy megbecsülhetetlen buenretiró a hol a napi küzdelmekben és üres fecsegésü társaságokban agyonfáradt lélek nyugalomra és üdülésre talál. A Sarah grófnő sujetje nem a Dumas féle iskolájából való. A férj mikor neje töredelmesen bevallja a bottlását, nem gyilkol, hanem kényszeriti az asszonyt, hogy éljen és bünét expiálja. Ez persze nem vág össze a tombolva dühöngő párbajmániákus felfogással, mely egy véletlen könyökérintést a szeretet vallásának nevében csak vérrel vél reparálhatni, de mindenesetre nagyobb bátorságnak a bizonyitéka. Sokkal könnyebb a vak szenvedély kitörésében ölni, mint férfiasan leküzdeni az égető fájdalmat és alkalmat adni a megjavulásra hosszu időn keresztül. Az előadás — hát azon is meglátszott a közönség és a szinjátszók között való reciprocitás. Ha többször ismételnek egy darabot, hát nincs közönség, ha mindennap uj darabot kell adniok, hát nem tudják a szerepjüket. Csakhogy erre az előadásra ugyancsak ráolvasható az egyszeri vannakszónak keserü kifakadása „nincs alsó? nincs alsó!, de egy csepp alsó se, az borzasztó,“ nem tudni a szerepet — nem tudni a szerepet; de egy cseppet se tudni az már igazán nem járja. Tóvölgyi Margitot kivéve, mind akadozott, és összehordott hetet havat. Tóvölgyi Margit, Nógrádiné és Hevesi jól játszottak.

*

Vasárnap 1899. január elsején délután gyermekelőadás és este Gyöngyi Izsó népszinműve *Hortobágyi virtus* került szinre. Ha a szinigazgató tudatosan adatta a hortobágyi virtust közvetlenül Sarah grófnő után, ugy átvette ezuttal a mi szerepünket; mert a hortobágyi virtus nem egyébb mint hűséges, de kevésbé sikerült utánzata a Sarah grófnőnek. Itt is ott is az anya és a leány egy férfiba szerelmesek, mindakettőben a férfi megundorodik a házasságtöréstől és a leányt veszi feleségül és itt is az anya nem bir lemondani szerelméről és öngyilkossággal vet véget kinjainak. Különbséget csak az előadásban láttunk, A vasárnapi igen jó volt. Szabó (Jancsi szolgalegény) maszkja és játéka mintaszerü volt. Arcza, ruhája és minden mozdulata elejétől végéig egy remekbe alkotott kabinetalakitás. Környey és Galyasi Paula éneküket megtapsolta a gyér közönség, nemkülönben Szalóki ének-potpouriját. A debreczeni tájszólást csak részben találák el. Debreczenben nincs kulcs, hanem kaócs, nincs szép lány hanem szip jány, és nincs pálinka hanem pájinka. No meg csikós sohse ül egy asztalhoz kondással az ivóban. Van ott is társadalmi fokozat. Előadás előtt a mi mindig rokonszenves Hevessi Gáborunk nagyméretü élőképet mutatott be. Az ó esztendő kimulását és az ujnak megjelenését szorgalmas munkára és ezt követő jutalomra való kilátásaival jelképezte az igazán szépen sikerült tableaux. Zugó taps jutalmazta szép eszméjének sikeres kivitelét.

*

Hétfőn január 2 án megest a *mozgó képeket* játszották. Szép közönség előtt.

*

Kedden január 3-án *a kék asszony*. Igen jó előadás; igen kevés néző, Pálffy Nina kissé kedvetlenül játszott. Szivesebben hinnők, hogy nem komoly baj volt ennek az oka. Galyassy Paula igen kedvesen játszott és Környeivel együtt igen sikerülten énekelt. Szalókinak kiválóan sikerült ez a szerepe (De la Houquette.) A tulzásokban is mértéket tudott tartani. Dulics Mariska (Mariol) igen ügyes volt, csak ne legyen olyan nagyon komoly az arcza.

Kabos Márta.

Városi ügyek.

Pályázat tanácsnoki állásra. Dr. Gertinger Pál, városi tanácsnok — mint tudjuk — ezen állásáról leköszönt. Ezen leköszönés folytán megürült tanács-

noki állásra a városi tanács most irta ki a pályázatot. A pályázati hirdetmény igy szól: Pályázat. sz. Zombor kir. város tanácsa a leköszönés folytán üresedésbe jött és 1100 frt évi fizetéssel javadalmazott városi tanácsnoki állákra is pályázatot hirdet. Felhivatnak a pályázni szándékozók, miszerint az 1883. I. t. c.-ben előirt képességüket igazoló pályázati kérvényüket 1899. évi január hó 20-áig. dr. Vojnics István főispán ur őméltóságához terjezzék be.

Közgazdaság.

Konzuli jelentések.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot a külföldön 1898. évi november hóban.

(A földmivelésügyi m. kir. ministeriumhoz a cs. és kir. konzulátusoktól beérkezett jelentések alapján.)

Németország.

A berlini főkonzul jelentése szerint Németországban a fólyó év oktober közepétől november hó küzepéig terjedő idő alatt az október havi kiadó esőzések után, november hóban enyhe időjárás következett be, mely a talajmivelési és vetési munkálatok gyors befejezését előmozditette és az őszi vetésekre igen kedvező befolyással volt.

Az őszi buzavetések országos átlagban közép jól az öszi rozsvetések inkább közepesen és a tönkölyvetések megközelitően jól állanak. A buza- és tönkölyvetések az előző hónaphoz képest javultak és a szeptemberi vetések, melyek a szárazság miatt egyenlőtlepül és ritkán keltek, jól megerősödtek. Általában a buzavetések erőteljesebbek a rozsvetéseknél.

Az uj herevetések, kielégitően állanak, egér- és csigárok következtében hanyatlottak, helyenkint pedig a védnövény megdülése folytán házogosak. Közép- és Dél-Németországból, valamint keleti Poroszországból, de főleg Szászországból tetemes egérkárok felől érkeznek panaszok.

A cséplési és betakaritási munkák befejezése után az 1898. évi országos termésátlag hektáronkint a zabnál 16·9, a burgonyánál 119·2, here luczernánál 53·9 rétnél 43·8 mmazsákban állapittatott meg.

A danzigi konzul folyó évi december hó 5-ről jelenti, hogy november hónapban az időjárás kielégitő esőzés mellett enyhe volt, mi a fejlődésükben elmaradt vetéseknek, valamint a burgonya, répa és egyébb kapások kiszedési munkálatának nagyon kedvezett.

Az a kár azonban, mely az október hóban egy hétig tartott fagyos időjárás folytán a burgonyában okoztatott és 20 — 40% ra becsülhető, helyrehozható nem volt.

Szerbia.

A belgrádi konzul folyó évi deczember hó 9-ről jelenti, hogy az állandóan enyhe időjárás és mérsékelt esőzések folytán a vetési munkálatok az egész országban befejeztették. A bevetett terület nagyobb az előző évinél. A kedvező időjárás az őszi vetések fejlődését annyira előmozditotta, hogy helyenkint azok kalászba indulásától tartottak. A termékilátások ez időszerint a lehető legkedvezőbek.

Kis-Azsia.

A smyrnai főkonzul folyó évi december 5-éről jelenti, hogy a hónapok óta tartósan száraz időjárás aggasztó. Ha az annyira szükséges esős időjárás be nem áll, a legkomolyabb következményektől tartannak.

Albánia.

A durazzói konzul folyó évi deczember hó 6-áról jelenti, hogy a letelt hó folyamán az időjárás a vetési munkákra igen kedvező volt, minek folytán e munkálatok teljesen be is fejeztettek. Az elvetett mag mindenütt szépen kelt ki, az uj vetések erőteljesen fejlődtek és szép reményekre jogositanak. A bevetett terület az előző évinek majdnem kétszeresét teszi.

Oroszország.

A kiewi konzul folyó évi deczember hó 8-áról jelenti, hogy november hó folyamán enyhe, nedves időjárás volt, mely az őszi vetéseknek igen kedvezett. A konzulátushoz tartozó terület nagy részén, különösen a kiewi, poltawai, cernigowi és kurszki kormányzóságokban a rovarok nagy kárt okoztak a vetésekben.

Románia.

A turn-severini alkonzul folyó évi november hó végéről szóló jelentése szerint az egész hó folyamán enyhe, jórészt fagymertes, de gyakran borus és ködös idő járt, csapadék azonban alig volt. Az őszi vetések állása kielégitő, bár bőséges eső és azután hóesés áttelelésükre előnyös volna. Az összes talajmivelési munkák kedvező körülmények közt befejeztettek, csak a szőlők betakaritása van még folyamatban.

Europai Törökország.

A monastiri konzul folyó évi deczember hó 4-éről jelenti, hogy az enyhe időjárás folytán az őszi vetések jól fejlődtek és a tavaszi vetések alá a talajmiveleti munkálatok is nagyot haladtak.

Irodalom.

— A „*Zenélő Magyarország*" zongora zenemű folyóirat most január elsején VI. dik évfolyamát kezdi. Ma már mindenütt ismert zenemű folyóirat 1898-dik I. füzete a következő darabokat közli: I. Szélről van a házam magyar dalt II. Lányi Ernő „Improvisation" Salondarabját. III. Böhm K. „Czigány dal" műdalt. IV. Greizinger J. „Serenade" Hegedű darabot zongora kisérettel. Minden füzete ily gazdag tartalommal jelenik meg e közkedvelt zenemű folyóiratnak. Egy-egy füzet mindenkor 10 oldalon a legszebb s legsikerültebb divatos zeneujdonságokat hozza negyedévben 6 füzet 60 oldal zeneművet ad 1 frt előfizetésért. Egyes számok 25 krért ha az összeg előre beküldetik. Előfizethetni a most meginduló évfolyamra csakis a „Zenélő Magyarország (Klöckner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten, VI. Csengeri utcza 62-ah, onnan megismerésre mutatványszámot ingyen és bérmentve küldenek.

Felelős szerkesztő: **Dr. Alföldy Árpád** ügyvéd.
Kiadó-tulajdonos: **Oblát Károly.**

12165
tk. 898.

Arverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. tszék, mint tkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Halász Mihály végrehajtatónak Erdélyi Jánosné szül. Halász Kata végrehajtást szenvedő elleni 60 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbiróság) területén lévő Csonoplán fekvő, a csonoplai 480. sz. betétben I 1—2. sorsz. a. felvett s Erdélyi János és neje szül. Halász Kata nevén álló 549. és 550. hr. s 579 öi. sz. egész ház és 1189 □-öl beltelekre 463 frtban, ugyanott A † 1. sorsz. a. felvett 9109. hr. 703 □-öl egész szántóra 67 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok **1899. január hó 16-ik napján** délelőtt 10 órakor Csonopla községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. § ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §.-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1898. évi október hó 27-én.

A kir. tszék mint tkönyvi hatóság.

Radány,
kir. tszéki biró.

Magyar **királyi**

államvasutak gépgyára:
Gőzcséplő-garniturák
malom- és egyéb ipari célokra alkalmas henger, „Compound" lokomobilok szabadalmi-gépek gőzkukoricamorzsolók, Stibor-körfűrészek
s egyébb gazdasági gépek,
a magy. kir. államvasutak gépgyára vezérügynökségénél
Budapest, V., Váczikörut 32. sz. a.
rendelendők meg.

Figyelmeztetés! Óva intünk azon visszaélések elől, melyek a magy. kir. államvasutak gépgyára kitünő hirnevével általunk nem ismert számtalan utazó-ügynök részéről elkövettetnek olyformán, hogy a gazdaközönség jóhiszeműségét kihasználva, a mi közegeinkként mutatják be magukat, magy. állami gépet ajánlanak és azután más, szintén magyar elnevezésű gyártmányt szállitanak. Midőn tehát e részben a legnagyobb óvatosságot ajánljuk, tisztelettel kérjük a n. é. gazdaközönséget, hogy **csakis azon egyéneket ismerje a mi közegeink gyanánt, akik közjegyzőileg hitelesitett meghatalmazásunkat felmutatni tudják.**

Tisztelettel
A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége.

Nyiltér.*)

Van szerencsénk a n. é. gazdaközönség tudomására hozni, hogy eddigi szabadkai **Főügynökünk Masanszker Alfréd** ur bennünket a mai naptól fogva nem képvisel. Fennforgó szükséglet esetén szíveskedjék tehát közvetlenül hozzánk fordulni vagy pedig nagybecsü megrendeléseiket, **közjegyzői meghatalmazással** ellátott hivatalnokaink által hozzánk juttatni.

Kiváló tisztelettel
A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége.

Lásd a mai hirdetést.

* Ezen rovatér nem felel a szerk.

A ZOMBOR és VIDEKE

a Bács-Bodrogh vármegyei nemzeti párt hivatalos organuma.

A Zombor és Vidéke

az egyetlen ellenzéki megyei lap. Tizenhét éves multjához nem lesz hűtelen soha.

A Zombor és Vidéke

becsületes, komoly munkával, jól értesült, irodalmi szinvonalon álló lappal hálálja meg azt a meleg érdeklődést, amely minden lépését kiséri.

A Zombor és Vidéké-

nek czikkirói erős, de nem durva hangon, bátran, de nem személyeskedő kritikával, tisztességgel szolgálják azokat az elveket, amelyek Apponyi Albert zászlaján ragyognak.

A Zombor és Vidéke

előfizetési ára: egy évre 6 forint, fél évre 3 forint, negyed évre 1 forint 50 krajcár.

A kiadó-tulajdonos Oblát Károly könyvnyomdájából Zomborban